Tanzania Educational Support www.tesdenmark.com tesdenmark@hotmail.com

TES Skolen i Afrika Nyhedsbrev nr. 56, oktober 2026.

To medlemmer fra bestyrelsen har i oktober været i Tanzania. Formålet var at lave slutevaluering på TES` store økologisk landbrugsprojekt og samtidig følge op på andre igangværende og kommende projekter.

I denne udgave af Nyhedsbrevet vil vi fortælle om Det økologiske Landbrugsprojekt med særlig fokus på projektets resultater og desuden give en kort status på foreningens vandforsyningsprojekt i masailandsbyen Moita.

I det kommende nyhedsbrev vil vi fortælle om et afsluttet træplantningsprojekt i masailandsbyen Ilkurot og om mulige kommende projekter.

Det økologiske landbrugsprojekt. Mama Elisha i demonstrationshaven

Det økologiske og klimatilpassede landbrugsprojekt.

Projektet har tre mål:

- opbygning af en god kompost
- at lære at anvende kunstvanding effektivt
- etablering af aftaler om afsætning af de økologiske produkter på markeder og gennem professionelle distribueringsfirmaer.

Alle tre mål er i det store og hele opfyldt.
Ift. **opbygningen af en god kompost** er farmerne mere interesseret i at anvende gødning fra husdyrene frem for at skulle vente på, at en kompost bliver brugbar. Det kan tage mellem 2-6 måneder. Imidlertid har vi aftalt med projektets lokale landbrugskonsulent, at han i de kommende tre måneder skal arbejde ihærdig på at få de af farmerne, som endnu ikke har fået opbygget en god og anvendelig kompost, til at gå i gang med arbejdet. Vores danske landbrugskonsulent anbefaler desuden, at kombinationen af kompost og gødning fra husdyr er den bedste løsning.
At anvende **kunstvanding** effektivt betyder, at farmerne kun bruger vanding i de tørre perioder og samtidig medvirker til at vedligeholde vandingskanalerne og vandtankene på vandopsamlingsstederne. Dette mål er fuldt opfyldt.
Afsætningen af produkterne sker fortsat primært på lokale markeder, men flere af projektets teamledere samarbejder med styregruppen og den lokale landbrugskonsulent om at få aftaler med større distribueringsfirmaer. Bl.a. har farmerne besluttet at invitere repræsentanter fra nogle distribueringsfirmaer på besøg i projektet. Gennem dette initiativ håber man at få gjort firmaerne interesseret i at samarbejde om afsætning af produkterne.

Desuden har farmerne i projektet lært at lave **organiske pesticider** på grundlag af lokale planter. De har ligeledes lært at plante træer, buske og blomster, som holder mange insektangreb nede.
Farmerne er også begyndt at dyrke **nye typer af grøntsager**, som i højere grad er afpasset efter årstiderne (tørke-regn,) og derfor i højere grad kan modstå klimaforandringer. I fællesskab har farmerne desuden fået etableret **planteskoler** flere steder i området.
Under vores besøg var vi i dialog med den lokale landbrugskonsulent og farmerne om vigtigheden af at få lave **mistbænke**, idet der tidligere har været problemer med frø og stiklinger, som blev skyllet væk i regntiden.
Endelig som noget helt nyt og som led i at sikre projektets bæredygtighed, har vi fået etableret en **demonstrationshave**. Her er det meningen, at farmerne skal samarbejde om at dyrke nye afgrøder og generelt dele viden med hinanden (teamsamarbejde.) Haven skal desuden tjene som en indtægtskilde ved salg af frø og stiklinger, besøg af andre farmere, som ønsker at overgå til økologisk drift etc.

Alt i alt har projektet været en stor succes, som vi vil følge tæt i de kommende år. Fra TES` side vil vi forsøge at få kontakt med danske uddannelser, som f.eks. kunne sende studerende på praktikophold i projektet.

Noget af det, vi har lært igennem projektet, er vigtigheden af **vedholdenhed og tilstedeværelsen af professionel faglighed,** som led i et projekts bæredygtighed. Vigtigheden af at være vedholden gælder både for projektdeltagerne og ikke mindst for TES` tilgang til et projekt.

Besøg i et økologisk landbrugsprojekt i en masailandsby, OldonyoSambu

Masailandsbyen Moita – vandforsyningsprojektet.

I Nyhedsbrev nr. 53 og på Medlemsmødet den 18. marts fortalte vi lidt om vores vandforsyningsprojekt i masailandsbyen Moita.
Allerede tilbage i februar 2024 mødtes to medlemmer af bestyrelsen med landsbyens kvinder, hvor de fortalte, at vandforsyningen udgjorde den allerstørste udfordring for dem. Problemet er, at vandforsyningen er meget ustabil, og når vandet endelig kommer, er trykket meget lavt. Landsbyens løsningsforslag var, at opstilling af vandtanke forskellige steder i landsbyen ville gøre det muligt for dem at opsamle vand til tørre perioder. TES` søgte derfor gennem en privat fond om midler til indkøb af vandtanke, og disse blev opsat i oktober 2024.

Desværre så vi efterfølgende under besøg i landsbyen, at tankene ikke kunne bruges pga. det alt for lave vandtryk, hvilket vi med den nødvendige faglige viden kunne have forudset.

For at få en grundig analyse af problemet og dermed mulige løsninger indgik vi et samarbejde med Ingeniører Uden Grænser (IUG) i februar 2026. Sammen med to ingeniører besøgte et medlem af bestyrelsen Moita for at afdække problemet og i samarbejde med Distriktsingeniøren Neville Daudi fra Monduli District og landsbybeboerne at finde frem til den mest holdbare løsning på problemet.

I den efterfølgende periode fra februar til oktober 2026 har der været forhandlinger om forskellige løsninger på vandforsyningsproblemet, som nu er blevet løst under et møde i landsbyen med alle implicerede inklusive distriktsingeniøren Neville Daudi.

Tilbage står, at distriktsingeniøren skal udarbejde et budget, og bestyrelsen skal søge Poul Due Jensens fond (Grundfos) om midler til en ny vandforsyning. Vandforsyningen skal komme fra en landsby ca. 15 km fra Moita, hvor man har en god boring med tilstrækkelig med vand.

Også forløbet i dette projekt viser betydningen af **vedholdenhed** og et samarbejde med **professionelle fagpersoner** både i Tanzania og Danmark.

Kvinder og piger henter vand

Venlige hilsner
Bestyrelsen TES Skolen i Afrika